PANEL RHIANTU CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod rhithiol a gynhaliwyd ar 8 Mehefin 2021

PRESENNOL:	Mrs Annwen Morgan (Prif Weithredwr) (Cadeirydd) Y Cynghorydd Llinos Medi (Arweinydd ac Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol) Y Cynghorydd Alun Mummery (Aelod Portffolio Tai a Chefnogi Cymunedau) Y Cynghorydd R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuenctid) Y Cynghorydd Margaret M Roberts (Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio) Barbara Jones (Cymdeithas Gofalwyr Maeth Ynys Môn) Liz Fletcher (Cyfarwyddwr Ardal Cynorthwyol y Gorllewin – Plant, BIPBC) Fôn Roberts (Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol) Rhys H Hughes (Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc) Ned Michael (Pennaeth Gwasanaethau Tai) Huw Owen (Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol), Gwyneth Hughes (Uwch Reolwr Lles Addysg) Saul Ainsworth (Rheolwr Gwasanaeth Dros Dro – Diogelu) Llinos Edwards (Nyrs Plant sy'n Derbyn Gofal) Mairwen Hughes (Swyddog Pwyllgor)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cynghorydd Richard Griffiths (Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol) Heulwen Owen (Swyddog Cyswllt Addysg Plant Sy'n Derbyn Gofal) Dawn Owen a Nia Hardaker (Swyddogion Adolygu a Diogelu Annibynnol) Keith Walters (Rheolwr Tîm Lleoli Plant)

---

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Panel Rhiant Corfforaethol a gynhaliwyd ar 16 Mawrth 2020 a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3 MATERION YN CODI

- **Cynlluniau Llwybr (Pathway Plans)**

Cafwyd gwybodaeth gan y Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol am y cynnydd o ran ansawdd y Cynlluniau Llwybr gan gynnwys y ddarpariaeth a'r cynnwys y Cynlluniau. Nodwyd y canlynol yn yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Panel Rhiantu Corfforaethol ar 16 Mawrth 2021: '*Cynlluniau Llwybr Ôl-16 oed: teimla'r Swyddogion Adolygu Annibynnol fod angen gwella'r ymarfer yn y maes yma, gan gyd-gynhyrchu*

DRAFT

efo'r person ifanc, a chynnwys gwybodaeth ynghylch cryfderau, sgiliau i'w hyrwyddo, cyfleoedd, cynlluniau wrth gefn, tasgau gweithredu ac amserlen.'

Cyfeiriodd y Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol at y gofyniad sydd wedi ei nodi yn Rhan 6 yng Nghod Ymarfer Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Nodir y canlynol ym Mharagraff 53 a 54 yn y Ddeddf:-

'Paragraff 53 - Pan fydd plentyn sy'n derbyn gofal ar fin troi'n 16 oed, mae'n ***rhaid*** *i'r awdurdod lleol baratoi cynllun llwybr i gynorthwyo'r person ifanc i bontio i fyd oedolion a gadael gofal. Bydd y cynllun llwybr yn adeiladu ar gynllun gofal a chymorth Rhan 6 presennol y plentyn, a fydd yn cael ei gynnwys yn y cynllun llwybr.'*

'Paragraff 54 – Bydd y cynllun llwybr yn cynnwys y camau gweithredu sydd eu hangen gan yr awdurdod lleol, gofalwr y person ifanc, y person ifanc, y rhiant a phartïon eraill a nodir i helpu'r person ifanc i bontio'n llwyddiannus o'r sector gofal. Bydd y cynllun llwybr yn parhau ar ôl i'r person ifanc droi'n 18 oed. Hefyd, dylai proses asesu a chynllunio'r llwybr benderfynu a chofnodi'r wybodaeth, y cyngor a'r cymorth sydd angen eu darparu i'r person ifanc wrth iddo baratoi i adael gofal, ac ar ôl iddo adael gofal.'

Cyfeiriodd y Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol at Baragraff 440 (a) o'r Ddeddf a oedd wedi ei gynnwys yn yr adroddiad. Nododd bod sampl o 20 o Gynlluniau Llwybr wedi eu cynnwys allan o 24 cynllun llwybr cymwys ar gyfer pobl ifanc. Roedd dau dempled yn wag oherwydd bod y bobl ifanc wedi gwrthod ymwneud â'r Gweithiwr Cymdeithasol wrth eu paratoi.

Cyfeiriodd hefyd at y cryfderau a'r materion i'w datblygu:-

Cryfderau:-

- Ystyriwyd bod cyfanswm o 10 yn Gynlluniau Llwybr yn drylwyr a manwl;
- Roedd tystiolaeth o gyd-gynhyrchu â'r bobl ifanc ym mhob achos fwy neu lai;
- Gwnaed ymdrech i gynnwys 'llais' y person ifanc e.e. trwy gynnwys eu geiriau eu hunain ym mhob un o'r cynlluniau;
- Roedd tystiolaeth bod 12 o'r Cynlluniau Llwybr yn cael eu diweddaru'n rheolaidd;
- Roedd un cynllun yn datgan yn glir beth fyddai'r ymateb gwahanol gan y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd yn ddibynnol ar ba drywydd y byddai'r person ifanc yn ei ddilyn;
- Roedd safbwynt y bobl ifanc wedi ei gynnwys ym mhob un o'r Cynlluniau Llwybr;
- Yn achos dau o'r cynlluniau, dywedwyd nad oedd y person ifanc yn hoffi cyfrannu at Adolygiadau LAC ond bod safbwynt yr unigolyn i'w glywed drwy'r Cynllun Llwybr;
- Roedd barn y rhieni wedi ei gynnwys yn achos 6 o'r Cynlluniau Llwybr.

Materion i'w datblygu:

- Ychydig o dystiolaeth sydd o gynllunio wrth gefn
- Mewn rhai o'r Cynlluniau, cafodd ambell adran ei diweddaru ond nid eraill e.e. ceir sylwadau mewn un adran am berson ifanc yn yr ysgol, ond mewn darn arall ceir cyfeiriad at y person ifanc yn dilyn cwrs coleg. Efallai mai canlyniad templedi anhylaw ac ailadroddus yw hyn. Serch hynny, mae hyn yn codi cwestiwn ynghylch proses gwarantu ansawdd a chadarnhad rheolwyr o'r cynlluniau.
- Mae llawer o'r blychau yn wag ym mhob un o'r Cynlluniau Llwybr gan nad yw pob cwestiwn yn cael ei ateb. Mae hyn yn neilltuol o wir am y cwestiwn "lle

DRAFT

ydych chi eisiau bod / pa mor bwysig yw hyn i chi?"

- Ar brydiau, ceir cyfeiriadau at feithrin sgiliau byw yn annibynnol, ond ychydig o fanylion sydd yn cael eu darparu ynghylch pa sgiliau yw'r rhain a pha rai y dylid eu blaenoriaethu.
- Mae rhai o'r Gweithwyr Cymdeithasol wedi dweud fod diffyg parodrwydd pobl ifanc i ymwneud â'r broses yn ffactor mewn methu cynhyrchu cynlluniau mwy manwl. Gellir gofyn a yw'r gwaith cymdeithasol ei hun yn ddigon creadigol, ac yn rhoi digon o ystyriaeth i'r anawsterau y mae rhai o'r bobl ifanc wedi eu hwynebu.
- Mae'n bwysig i Gynlluniau Llwybr gael eu paratoi yn amserol.
- Dywedodd rhai o'r Gweithwyr Cymdeithasol fod pobl ifanc 16 mlwydd oed yn cael eu llethu gan yr adran sydd yn sôn am fyw yn annibynnol ar ôl troi yn 18 oed.
- Dim ond dau berson ifanc o fewn y sampl sydd yn hoff o'r sgôr a roddir o 1 i 10 (hynny yw mynegi eu teimladau ar sut mae'r gwahanol agweddau yn mynd).
- Mewn dau achos, dywedodd y Gweithwyr Cymdeithasol fod dewis yr amser priodol i wneud y cynllun yn ffactor. Gwrthododd un person ifanc ymwneud â'r broses y llynedd, ond erbyn hyn roedd yn dra awyddus. Efallai fod angen ystyriaeth bellach ar hyn: nid pob person ifanc sydd yn barod pan ddaw'r adeg i lunio Cynllun Llwybr.
- Nid yw'r templed Cynllun Llwybr yn cynnwys lle i nodi enw'r sawl sydd yn gofalu am y person ifanc. O'r herwydd caiff hyn ei gofnodi yn aml efo cyfeiriad y lleoliad, gan arwain at enwau cyntaf yn aml yn unig yn cael eu cofnodi.

Dywedodd y Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol ei fod wedi derbyn sylwadau gan y Gwasanaethau Arbenigol Plant a oedd yn nodi nad ydi'r cynlluniau llwybr mewn fformat hawdd i'w ddarllen ar gyfer plant gydag anableddau dysgu (ac anawsterau dysgu) ac nad yw rhoi sgôr yn ddefnyddiol-gyfeillgar ar gyfer plant gydag anabledd dysgu, anhawster rhifedd, a bod y dull sgorio o bosib yn ddiystyr os nad oes ganddynt ddealltwriaeth o rifau.

Dywedodd hefyd bod y Swyddogion Adolygu a Diogelu Annibynnol o'r farn bod cynnydd cyson yn cael ei wneud gan y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd wrth lunio Cynllun Llwybr ar gyfer pobl ifanc gymwys. Daethant hefyd i'r casgliad fod y cynlluniau wedi datblygu mewn manylder dros amser. Rhaid cofio effaith y pandemig sydd wedi cyfyngu ar y cyfleoedd ar gyfer Gweithwyr Cymdeithasol i drafod dyheadau'r bobl ifanc wyneb yn wyneb.

Bu i'r Panel ddiolch i'r Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol am yr adroddiad a chodi'r materion canlynol:-

- Holodd y Cadeirydd pryd y byddai'r cynlluniau llwybr yn cael eu diwygio a phryd y byddai argymhellion yr adroddiad yn cael eu rhoi ar waith.

  Atebodd y Cyfarwyddodd Gwasanaethau Cymdeithasol bod y gwaith o addasu'r ffurflenni wedi cael ei amlygu yn amserlen y Tîm ac y byddai hyn yn digwydd yn ystod Chwarter 3. Fel y nodwyd gan y Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol mae'r ffurflenni wedi cael eu cynhyrchu yn unol â gofynion y ddeddfwriaeth. Ceir cyfraniad manwl gan y Rheolwr Gwasanaeth Dros Dro yn Chwarter 3 ond bydd rhaid cwblhau gwaith sylweddol i gwtogi'r ffurflenni hyn i gynnwys yr wybodaeth allweddol.

- Dywedwyd bod yn rhaid ystyried bod datblygiad pob person ifanc, yn enwedig rhwng 15 a 18 oed, yn wahanol. Codwyd cwestiynau ynglŷn â pha un ai a ydi'r cynllun llwybr yn addas ar gyfer y grŵp oedran penodol hwn.

DRAFT

Dywedodd y Swyddog Adolygu a Diogelu Annibynnol bod y mater hwn wedi ei godi a bod Gweithwyr Cymdeithasol wedi datgan bod 2 unigolyn cymwys wedi gwrthod bod yn rhan o’r broses llunio cynllun llwybr ar yr adeg ond wedi 12 mis eu bod nawr wedi cytuno i lenwi’r cynllun llwybr. Cytunodd bod dyheadau pobl ifanc yn newid a bod yn rhaid ystyried eu dymuniadau. Mae’r templedi wedi cael eu datblygu i gynnwys yr holl ofynion deddfwriaethol ond mae’n amlwg bod y templedi yn rhy hir. Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol bod bwriad i adolygu’r holl ffurflenni priodol yn ystod Chwarter 3 ond wrth gwtogi’r gwaith papur bydd yn rhaid pwyso a mesur yn erbyn y gofynion deddfwriaethol rhag ofn i’r Awdurdod wynebu achos cyfreithiol;

- Cyfeiriwyd at y sylwadau a dderbyniwyd gan y Gwasanaeth Arbennig Plant, sydd wedi eu cynnwys yn yr adroddiad, ac sydd yn nodi y byddai rhai pobl ifanc gydag anableddau dysgu ac anawsterau rhifedd yn cael trafferth llenwi’r templedi/ Codwyd cwestiynau ynglŷn â’r gefnogaeth sydd ar gael i bobl ifanc yma ar ôl cyrraedd 18 oed.

Fe ymatebodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol trwy ddweud bod y Gwasanaeth Arbenigol Plant yn gweithio’n agos gyda’r bobl ifanc a’u teuluoedd mewn perthynas ag anawsterau dysgu a rhifedd. Mae rhai o’r bobl ifanc yn mynd i Ganolfan y Bont ac eraill mewn ysgolion prif lif; mae gan y Gwasanaeth Arbenigol Plant arfau arbennig i gyfathrebu â’r bobl ifanc yma. Dywedodd y Nyrs Plant Sy’n Derbyn Gofal bod hyfforddiant i ofalwyr hefyd yn angenrheidiol er mwyn cwblhau’r cynlluniau llwybr er mwyn monitro ‘llais’ a gofynion y bobl ifanc.

PENDERFYNWYD:-

- **Y dylid ail-ystyried y templed mewn cyd-gynhyrchiant â phobl ifanc;**
- **Y dylai’r templed gynnwys lle i gofnodi enwau’r gofalwyr;**
- **Y dylid diweddaru’r Cynlluniau Llwybr yn flynyddol, neu pan fo unrhyw newid**
- **sylweddol i’r cynllun e.e. dechrau mewn coleg;**
- **Y dylid cofnodi safbwynt pawb sydd â Chyfrifoldeb Rhiant dros y person ifanc, a barn ymarferwyr eraill, yn gyson;**
- **Y dylid sicrhau fod Cynlluniau Llwybr bob amser yn cael eu llunio yn amserol.**

- **Addasu’r Polisi Gorchmynion Gwarcheidiaeth Arbennig (SGO) mewn perthynas â dull ‘dim niwed’.**

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaeth Dros Dro – Diogelu bod a wnelo’r mater hwn â’r rhwystrau a wynebir gan Ofalwyr Maeth yr Awdurdod pan fydd y Gorchymyn Gofal yn cael ei derfynu a Gorchymyn Gwarcheidiaeth Arbennig yn cael ei roi mewn grym. Nododd yn dilyn trafodaethau â’r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol bod penderfyniad wedi cael ei wneud i ystyried polisi dull ‘dim niwed’ gan y byddai’n annog pobl i ymgeisio am Orchymyn Gwarcheidiaeth Arbennig. Disgwylir y bydd y polisi dull ‘dim niwed’ yn cael ei adolygu a’i addasu yn ystod y misoedd nesaf.

Cytunwyd i dderbyn a nodi’r diweddariad.

- **Gwella ansawdd asesiadau**

DRAFT

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaeth Dros Dro - Diogelu bod y Panel wedi codi cwestiwn yn ystod ei gyfarfod diwethaf am y modd y mae’r Gwasanaeth yn bwriadu mynd i’r afael ag ansawdd asesiadau mewn perthynas â Rhan 6 o’r templed Gofal a Chymorth. Mae’r Gwasanaeth wedi adolygu cynnwys y ddogfen er mwyn sicrhau ei bod yn bodloni gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Nododd hefyd bod y Swyddogion Adolygu Annibynnol wedi sicrhau ansawdd y cynllun fesul achos unigol. Nododd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol y cynhelir archwiliad gan ymarferwyr mewnol ac y wedi ei gynnwys yn rhaglen waith y Gwasanaeth.

Cytunwyd i dderbyn a nodi’r diweddariad.

4 LLESIANT EMOSIYNOL PLANT SY’N DERBYN GOFAL AMDANYNT YN YSTOD AC WEDI’R PANDEMIG

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Gwasanaeth Dros Dro – Diogelu ar lesiant emosiynol plant sy’n derbyn gofal yn ystod ac wedi’r pandemig.

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaeth Dros Dro – Diogelu bod effaith y pandemig ar y boblogaeth gyffredinol wedi bod yn sylweddol ac wedi cwmpasu ystod eang o faterion, gan gynnwys iechyd meddwl ac emosiynol unigolion. Mae’r effaith ar y plant y mae’r Awdurdod yn gyfrifol amdanynt fel rhiant corfforaethol wedi bod yn sylweddol. Ar wahân i’r plant sydd wedi eu lleoli â rhieni, mae’r plant y gofalir amdanynt yn barod wedi eu gwahanu oddi wrth rieni/gofalwyr ac o bosibl anwyliaid eraill, yn enwedig brodyr a chwiorydd. Mae cau ysgolion wedi effeithio ar blant y gofalir amdanynt ymhellach ac wedi cynyddu’r teimlad o unigrwydd i rai. Fodd bynnag, mae nifer o’r plant wedi elwa o gymorth gan y Cyngor i fynychu’r Hwb Gofal ac erbyn hyn mae 26 o ysgolion yn ysgolion ysgol sy’n ‘wybodus am drawma’. Mae plant mewn ysgolion uwchradd yn elwa o gael cwnselydd ysgol ac mae rhai cymorthyddion addysgu wedi elwa o hyfforddiant i ddod yn Ymarferwyr Cynorthwyol Cefnogi Llythrennedd Emosiynol, hyfforddiant a ddarparwyd gan seicolegydd addysg.

Ar ddiwedd Ebrill 2021, roedd 157 o blant yn derbyn gofal gan yr Awdurdod. Mae plant iau, er eu bod yn medru dangos arwyddion o ansefydlogrwydd emosiynol, yn fwy tebygol o fod angen rhiantu cyson a meithriniol (e.e. mewn gofal maeth) yn y lle cyntaf, yn hytrach na gwasanaethau iechyd meddwl neu emosiynol arbenigol/ wedi ei dargedu. Nid yw'r adroddiad hwn yn ystyried plant o dan wyth oed ar y sail eu bod yn llai tebygol o gael eu cyfeirio am wasanaethau arbenigol neu wedi'u targedu. Anfonwyd holiadur i bob gweithiwr cymdeithasol sydd â chyfrifoldeb dros y 100 plentyn dros 8 oed; derbyniwyd 62 ymateb a chysylltwyd â gwasanaethau perthnasol a gofynnwyd iddynt ystyried natur darpariaeth eu gwasanaeth yn ystod y pandemig. **Dangosodd 30 (48%) o’r plant a’r bobl ifanc yn y grŵp hwn, arwyddion o drallod emosiynol a oedd angen ymyrraeth arbenigol neu wedi ei dargedu. Mae tystiolaeth fod pob un o’r 30 o blant wedi dioddef profiadau niweidiol yn ystod plentyndod ac mae tystiolaeth glir fod o leiaf 6 o’r plant a’r bobl ifanc wedi profi cynnydd mewn symptomau o drallod emosiynol oherwydd y cyfyngiadau a osodwyd arnynt yn ystod y pandemig**.

Nodwyd hefyd bod asiantaethau amrywiol wedi addasu’n dda wrth ddarparu gwasanaethau drwy ddulliau cyfathrebu rhithiol. Fodd bynnag, adroddwyd bod datblygu a chynnal perthynas gyda’r bobl ifanc wedi bod yn anodd oherwydd bod pobl sydd wedi dioddef trallod yn elwa o gyswllt wyneb yn wyneb.

Bu i’r Panel ddiolch i’r Rheolwr Gwasanaeth Dros Dro – Diogelu am yr adroddiad a chodwyd y materion canlynol:-

- Codwyd cwestiynau ynglŷn â pha un ai y dylid poeni mai dim ond 62% wnaeth ymateb i’r holiadur a anfonwyd i fonitro lles y plant y gofalir amdanynt yn ystod y pandemig.

DRAFT

Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol na ellir gorfodi'r plant i lenwi holiaduron ond pwysleisiodd bod cyswllt rheolaidd â'r bobl ifanc;

- Cyfeiriwyd at y 26 ysgol sy'n ysgolion 'gwybodus am drawma' a holwyd pa un ai a ydi'r ysgolion hyn ym mhob rhan o'r ynys.

  Ymatebodd yr Uwch Reolwr Llesiant - Addysg bod staff yn y 26 ysgol wedi cwblhau cwrs diploma 10 diwrnod. Nododd mai dim ond nifer gyfyngedig o bobl gaiff fynychu'r cyrsiau hyn. Mae tua 500 o athrawon a chynorthwywyr addysg wedi mynychu cwrs hanner diwrnod. Nodwyd hefyd bod 5 Rhiant Maeth wedi mynychu'r cwrs a bod hyn wedi eu helpu i ddeall iechyd ac iechyd meddwl y bobl ifanc yn well.

  Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol mai ei ddyhead ef yw sicrhau statws 'Ynys Wybodus am Drawma' ar gyfer Ynys Môn ac roedd yn croesawu'r ffaith bod 26 o ysgolion a 500 o athrawon a chynorthwywyr addysg wedi cwblhau'r' cwrs. Nododd y bydd cwrs tebyg yn cael ei ychwanegu i'r Rhaglen Hyfforddi ar gyfer Aelodau Etholedig yn y dyfodol.

  Dywedodd y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc bod canolfannau gofal addysg wedi cael eu sefydlu ledled yr ynys pan orfodwyd yr ysgolion i gau oherwydd y pandemig a bod pob plentyn bregus wedi cael cynnig lle yn un o'r canolfannau hyn.

- Cyfeiriodd yr Arweinydd at y plant dan 8 oed sydd yng ngofal yr Awdurdod a holodd sut y mae'r gwasanaeth yn canfod amgylchiadau'r plant yma a'r gwasanaethau y maent eu hangen.

  Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth Diogelu Dros Dro bod plant dan 8 angen sefydlogrwydd a'i bod hi'n bwysig bod Rhieni Maeth yr Awdurdod yn cael eu hyfforddi a'u cefnogi.

  Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol bod yn rhaid cofio nad ydi pob plentyn sy'n derbyn gofal angen cefnogaeth asiantaethau allanol a bod modd eu cefnogi drwy'r gwasanaethau cyffredinol. Mae gweithgareddau chwarae, celf a chrefft a chwaraeon wedi bod ar gael.

Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad a derbyn diweddariad mewn chwe mis i ddiweddaru'r Panel ar y gweithgareddau sydd ar gael i blant sy'n derbyn gofal

5 ADRODDIADAU GWASANAETH

- **Cynnydd Addysg disgyblion sydd yng ngofal Awdurdod Ynys Môn**

Adroddodd yr Uwch Reolwr Llesiant Addysg bod yr adroddiad yn ymwneud â'r flwyddyn addysgol 2020/21. Nodwyd bod 136 o'r disgyblion sy'n derbyn gofal rhwng 3-16 oed, sef yr oedran addysg statudol, a bod 22 dros 16. Mae 95 plentyn mewn gofal yn derbyn addysg mewn ysgolion ledled Ynys Môn tra bo 41 wedi eu lleoli y tu allan i'r sir. Yn ystod y pandemig cafodd disgyblion mewn gofal fynediad at hybiau gofal oddi mewn i'r ysgolion. Defnyddiodd yr ysgolion amrywiaeth o ymyraethau i gefnogi disgyblion a oedd yn gwrthod ymgysylltu a dychwelyd drwy weithio gyda phartneriaethau i gyflwyno cynlluniau unigol. Mae'r grant bwrsari i blant sy'n derbyn gofal wedi galluogi ysgolion i gael mynediad at y cynllun asesu BOXALL eleni. Mae hwn yn adnodd sydd yn caniatáu i ysgolion fesur anghenion emosiynol disgybl a chynnig ymyraethau sydd yn cyd-fynd â'i anghenion. Mae'r Adran Dysgu a'r Adran Plant a Theuluoedd wedi cychwyn peilot cynllun CAP (cynllun

DRAFT

addysg personol) ar-lein. Os bydd y cynllun peilot yn rhedeg yn esmwyth bydd CAP ar-lein yn weithredol ym mhob ysgol o fis Medi ymlaen. Mantais CAP electroneg i'r Adran Dysgu ydi bod gennym nawr ffordd llawer fwy effeithiol o dracio cynnydd a chyflenwad plant mewn gofal. Mae ysgolion yn parhau i gymhwyso eu dealltwriaeth o drawma cynnar drwy ddilyn cwrs diploma Ysgol Wybodus i Drawma Mae mynediad at liniaduron a Chromebooks wedi bod yn bwysig iawn dros y flwyddyn ddiwethaf i bob disgybl.

Adroddwyd hefyd bod y rhan fwyaf o blant mewn gofal ym Mlwyddyn 11 wedi derbyn lleoliad addysg bellach mewn coleg, derbyn prentisiaeth neu'n dychwelyd i'r chweched. Mae canran fach iawn yn ei chael hi'n anodd cynllunio ar gyfer y cam nesaf er bod tiwtoriaid ac arbenigwyr eraill yn cynnig cymorth dwys iddynt.

Bu i'r Panel ystyried yr adroddiad a chodi'r pwyntiau canlynol:-

- Roedd y Panel yn awyddus i fynegi'n glir bod ganddynt gyfrifoldeb Rhiantu Corfforaethol a'u bod angen sicrwydd bod yr holl blant sy'n derbyn gofal yn cyrraedd eu llawn botensial ac ar y trywydd iawn o safbwynt eu hanghenion addysgol.

  Ymatebodd yr Uwch Reolwr Llesiant Addysg y bydd hi'n haws mesur a monitro cynnydd ac anghenion y plentyn mewn perthynas â'i oed a'i allu ac i wneud yn siŵr eu bod yn cyrraedd eu targedau personol unwaith y bydd y CAP ar waith yn yr ysgolion,

- Cyfeiriwyd at y 41 plentyn sydd wedi eu lleoli y tu allan i'r sicr ac mae angen sicrwydd bod y plant yma'n cael yr un cyfleoedd â'r plant ar yr ynys.

  Ymatebodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol trwy ddweud bod modd cyflwyno adroddiad i'r Panel hwn pan fydd yn cwrdd eto mewn perthynas â data am y disgyblion sydd wedi eu lleoli y tu allan i'r sir. Nododd bod rhaid adrodd wrth Lywodraeth Cymru pob chwarter ynglŷn â phlant mewn gofal sydd wedi eu lleoli y tu allan i'r sir a bod angen caniatâd i leoli plant y tu allan i Gymru.

  Cytunwyd i nodi'r adroddiad ac i dderbyn data am y plant mewn gofal sydd wedi eu lleoli y tu allan i'r sir erbyn y cyfarfod o'r Panel hwn ym mis Rhagfyr

- **Adroddiad Rheolwr y Tîm Lleoli Plant**

  Cyflwynwyd adroddiad y Tîm Amddiffyn Plant i'w ystyried gan y Panel.

  Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol ddata yn ymwneud â natur y lleoliadau plant sy'n derbyn gofal rhwng 2018 i 2021 i'r Panel:-

  - Roedd 160 o blant a phobl ifanc mewn gofal ddiwedd mis Mawrth 2021 o gymharu â 158 a oedd mewn gofal fis Mawrth y llynedd 2020**.**
  - Bu gostyngiad nodedig yn y defnydd o asiantaethau allanol;
  - Mae'r math o leoliadau a gynigir i blant a phobl ifanc gan yr Awdurdod wedi newid

  Mae'r ffactorau sydd wedi helpu i gyflawni hyn yn cynnwys paru mwy priodol; mae Cartrefi Clyd wedi derbyn lleoliadau yn ystod y 12 i 18 mis diwethaf; Gofalwyr Maeth Arbenigol yn ymuno– er enghraifft Gofalwyr Maeth Mam a Phlentyn a chynnydd yn nifer y Gofalwyr Maeth sy'n cael eu hasesu a'u cymeradwyo gan yr Awdurdod. **Ym mis Mawrth 2021 roedd 108 o unigolion a oedd wedi cofrestru fel Gofalwyr**

DRAFT

Maeth a mwy o bobl ifanc yn aros gyda'u teuluoedd cysylltiedig. Mae 36 aelwyd maeth prif lif a 28 aelwyd maethu personau cysylltiedig.

Ymhellach i hyn, dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol y bydd y Gwasanaeth Plant ac Oedolion yn cael Arolwg Sicrwydd gan Arolygiaeth Gofal Cymru yn ystod yr wythnos yn cychwyn 14 Mehefin 221 ac y bydd y Tîm Lleoli Plant yn cyfrannu i'r arolwg hwn. Nodwyd bod staff wedi gadael y Tîm Lleoli Plant ar ôl cael eu penodi i swyddi eraill neu adael yr Awdurdod. Felly bydd model staffio'r Tîm Lleoli Plant yn newid er mwyn sicrhau sefydlogrwydd o fewn y Tîm. Bydd y model staffio newydd yn cynnwys Arweinydd Ymarfer, 5 gweithiwr cymdeithasol cyfwerth ag amser llawn, Swyddog Recriwtio a Lleoli a Dau Weithiwr Cymorth.

Mae Rheolwyr y Timau Maethu Rhanbarthol o'r chwe Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru yn parhau i gwrdd yn rheolaidd er mwyn mynd i'r afael â'r problemau a wynebir gan Awdurdodau Lleol ar hyn o bryd o ran recriwtio a chadw Gofalwyr Maeth. Mae'r ymgyrch recriwtio genedlaethol 'Maethu Cymru' yn parhau ac mae'n debygol o arwain at ymholiadau gan ddarpar ofalwyr Maeth a fydd, gyda lwc, yn arwain at asesiadau llawn a darparu mwy o Rieni Maeth.

Bu i'r Panel ystyried yr adroddiad a nodi'r pwyntiau isod:-

- Roedd y Panel yn dymuno llongyfarch y Tîm Lleoli Plant am eu gwaith i ddenu Gofalwyr Maeth. Holwyd ynglŷn â'r gallu i ddenu Gofalwyr Maeth sy'n siarad Cymraeg. Roedd y Panel o'r farn ei bod hi'n hanfodol bwysig lleoli Cymraeg eu hiaith â Gofalwyr Maeth sydd yn gallu siarad Cymraeg.

  Cynghorwyd y Panel bod yr Awdurdod wedi llwyddo i ddenu teuluoedd Cymraeg i ddod yn Ofalwyr Maeth ac y bydd yn ymdrechu i gefnogi ac annog Gofalwyr Maeth sydd yn dymuno dysgu Cymraeg. Hyderwn y bydd yr Ymgyrch Genedlaethol yn helpu i ddenu siaradwyr Cymraeg i ddod yn Ofalwyr Maeth.

Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad.

6 CYFARFOD NESAF

Nodwyd y trefniadau ar gyfer cyfarfod nesaf y Panel am 10:00yb, dydd Mawrth 7 Medi 2021.

Daeth y cyfarfod i ben am 12.00 pm

MRS ANNWEN MORGAN
CADEIRYDD

DRAFT